

עמלות ענק לסוכני הנשק

כמעט הוסכן, וגם אם טרח, היתה העמלה שנטל ללא כל יחס לטרח שטרח, בא החוק לקבוע מתי כמה, ולמה. מתברר, שעד מהרה מצאו כמה סוכנים דרך לעקוף, או לזנוץ עסקות בהם יהיו חייבים לגנות את גובה העמלה. נניח שמישרד הביטחון מבקש לקנות ציוד מסוים באמצעות הסוכן בישראל, של יצרן הציוד בחו"ל. מישרד הביטחון פונה ומבקש את רשימת המחירים בציון העמלות. הסוכן הישראלי מפרט דקדק בשיעוריה העמלות, אלא במחירים בדבר, כשקלים. עכשיו יש אפשרות לפנות ליצרן בחו"ל, אך זה מפנה אותך לסוכן בארץ. זה אומר: "לא רוצים, אל תקנו." אבל מה עושים כשצריך? קונים בזית ברירה ומשלמים עמלות ענק, מחוסרי-כריזה.

כל מי שרוצה ויכול לספק ציוד למישרד הביטחון, שמקורו בחו"ל, חייב להירשם כסוכן במינהל הרכש של מישרד הביטחון. הרישום הוא לא רק למען הסדר הטוב, אלא בעיקר, כדי שהמשרד יוכל לדעת, מה גובה העמלה שגובה הסוכן על טירחתו. אם הוא טורח ואם אינו טורח כלל. השיטה פועלת כך, שהסוכן נותן את מלא המידע על העמלה שהוא מקבל מהחברה שהוא מייצג, ואם זו גבוהה מהנראה למישרד הביטחון, חייב הסוכן להחזיר את ההפרש למישרד זה. הסדר זה, המעוגן בחוק, קיים רק כמה שנים.

לעיתים קרובות היה הסוכן בישראל מקבל עמלה שמנה, גם אם לא טרח כלל בעיסקה, כך למשל יודע המיקרה של מטוסי המיראז', שנקנו ישירות בצרפת מהמיפעל, ורק אחרי שנחתמה העיסקה, נודע עליה לסוכן. אבל את עמלתו חייב היה לקבל. היא היתה כלולה בתחשיב של היצרן. כל עוד מדובר בעשרות או מאות אלפי דולר, נחא, אך כשהעסקאות היו בסדר גודל של מיליונים דבים והעמלה מיליונים מעטים, שעבורם לא טרח

יש דרך נוספת למנוע התעשרות של סוכנים מסוג זה על חשבון עם ישראל: לקנות אצל סוכן בחו"ל. לא תמיד זה עובד, אך כי בכל פעם, מתברר, אפשר לחסוך סכומי-עתק. זה קרה בעבר, וזה קורה גם ברגע זה.

ההודעות של הבורסה: אפיקי הזהב

מדי יום נהגת הבורסה להודיע הר דעות שונות, המתייחסות לאירועים שר נים, שקרו או שיקרו. הודעות אלה מספיקות מידע חיוני לבורקים, למשקיעים ובני עיקר לכתבי-הבורסה, המוציאים ומלקטים מהם מידע, שברוך אחרת לא היה מגיע לידעתם.

הנה שתי דוגמות מעניינות כלשונן. ב-23 בחודש זה התקבל בבורסה מיכתב מסעם כלל (ישראל), המחלקה המיספטיית.

מנכ"ל הבורסה מניח למנכ"לים

"הנדון: תשקיף כלל סחר בע"מ, כאן בא פרוט של הנפקה, ולהלן כתוב: "ניי-רות הערך יונפקו כדלקמן: שורה חדשה עם הכותרת, "הנפקה לציבור, ועכ"שיו שוב פרטים, ושוב כותרת, "הנפקה לעובדים: עד 1,130,000 כתבי אופ"ציה (סדרה ג). המוצעים לעובדים קבור עים בחברה לניהול ונאמנות של כלל סחר בע"מ. לעובדים קבועים, המכהנים בתפי קידי מנכ"ל, סמנכ"ל ומנהלי אגפים בכירי רים של חברות הבת".

עכשיו אתם בוודאי מבינים מדוע כדאי להיות מנכ"ל "כלל" כמו אהרון דברת, סמנכ"ל ופתם מנהל אגפי בכיר.

דוגמה אחרת: ביום הראשון השבוע אני מעיין בגיליון-השערים, בענף חברות להשקעות ולאחזקות. מה אני רואה? אפיק 1 שקל עלתה ב-10%, אפיק 5 שקל עלתה ב-8.6% המחוזרים לא היו גבוהים במיוחד. גם הביקושים לא מייודע-מה, אבל מה כן — באותו יום מדווחת אפיק על שינויים בהחזקות של בעלי עניין, מה קרה? בעלי העניין בחברה קנו כמות גדולות של המניות של עצמם, משני הסדר גים, מה אתם חושבים יקרה עכשיו? ירדו או יעלו?

יש לי כבר תשובה. הקניות של "אפיק 1" נעשו בשער של 603 נקודות לפני שבוע, ביום הראשון השבוע היה שערן 696. הקניות של "אפיק 5" נעשו בשער של 391 נקודות לפני שבוע, ביום הראשון השבוע היה שערן 467 נקודות. הוא שאמרנו: אינפורמציה שווה זהב, ואינפורמציה בזמן שווה עוד יותר.

אנכ, מה קורה לחקירה של מניות "מן" הבורסה כבר העבירה את מימצאיה לרשות. מתי נדע מדוע ההשקעה בסרדינים נחשבת עד היום להשקעה הטובה ביותר ב-10 השנים האחרונות, ומי היה הגאון שמכר סרדין בתחפושת של לווייתן תן?

מסלול ירוק-אדום

קונה באמריקה, כבר איי אפשר לקנות בני זים בארץ? התדמה היתה מלאה. מתוך כהלה ביקשה לדעת כמה מכס עליה לשלם ושילמה בלי אומר. כשיצאה, פגש בה בעלה ושאל מה קרה, סיפרה לו, הוא טען: הרי מגיע לך גם פטור עבור הילד. אמרה לו: הייתי המומה, לא ידעתי מה קורה.

מיספר הנוסעים הנכנסים כשכר עות אלה לארץ קטן. לעומת זאת גדלו צורכי-האוצר. חלק מן המוכי סים גויים. אותם שאר גויים, כמו עפי חסרית-עסקוקה, או למה צריך להתעלל בנוסעים חוזרים? מנהל המכס, מרדכי ברקת, ייטיב לעשות, אם יורה לאנשי המכס בלוד לנהוג כפי שהיה רוצה שיהי הגו בו, אלמלא היה מנהל המכס.

השבוע סיפרה לי ישראלית הנושאת דרכון אמריקאי, איך התייחסו אליה במכס בלוד, כאשר חזרה עם ילדה בן 6-מבי קור אצל הוריה בניו-יורק. היא חזרה עם ארבע מיוודות, שתיים שלה ושתיים של הבן, היא עברה במסלול הירוק, המ יועד לאלה שאין להם על מה להצהיר במכס, מכיון שחשבה — או ליתר דיוק היתה בטוחה — שהבגדים שקנתה פטור רים ממס.

עינו של המוכס צדה את המיוודות והוא הורה לה לפתוח אותן. השאלה הי ראשונה היתה: מה פיתאום יש לך ארי בע מיוודות? השאלה השניה, אחרי שפתי חה את המיוודות, היתה: מה פיתאום הבאת כליכך הרבה בגדים? ההערה השלישית היתה: מה זה, את לא אמי ריקאית, מותר לך להביא רק במאה דולר בגדים, היתר טעון מכס, ובכלל, למה את

הסינים מייצאים עבודה

או מפעלים לייצור דשנים, השכר הממוצע שלהם הוא פי שיבעה מהשכר שהיו זוכים בו בסין, אך לעובד נשאר אך מעט יותר ממה שהיה נשאר, אילו עבד בסין. היתר הוא הרווח המיועד למדינה.

אחד מסימני פתיחותה של סין העממית היא העובדה שאפשר כבר למצוא בהר דעות רשמיות של שילטונות סין אומרי גים של, "מיספר האנשים המחכים לעבד דה", מיספרם מועט להפליא — כ-3 מיל יון, פחות מ-3% של כוח העבודה העירוני, וזאת לעומת כ-26 מיליון לפני כמה שנים. ועוד נתון: מיספר המועסקים בערי המדינה הוא 100 מיליון, איך פותרים את בעיית האבטלה בסין? בדרך המ קובלת של יצירת מקומות עבודה חדשים; הם טוענים שבשנה האחרונה נמ צאה עבודה ל-8 מיליון איש. השיטה הי שניה היא משלוח עובדים לפי חוזה, לחו"ל.

סין רוצה להפוך את כוח-האדם העודף שלה לנכס המכנים מטבע חוץ למדינה. הנה, למשל, בשנה האחרונה שדחו הסינים 17 אלף עובדים, רובם לעבודות-בינוי, כ עיקר במיזרח התיכון.

העובדים הסיניים מגיעים בקבוצות הכר ללות פועלים פשוטים, טכנאים, מהנדסים, מתרגמים, טכנים ורופאים. אפשר לשכור אותם בקבוצות של עשרות, מאות, אל פיג וגם עשרות אלפים. הם בוגים בחים, דרכים וכבישים, נמלים, מיפעלי פלדה

יהיה רע. אם יקח מכיסו ולא יורים, יהיה רע עוד יותר. אבל מכיוון שסיפרו לי כי ה מנכ"ל של מישרד-האוצר, עזרא סרן, הוא גם יועץ וגם יריר של שר-האוצר, כל הסיכויים הם שהזי רמה תהיה. ד"ר משה מנדלכאום, הנגיד של בנק ישראל, לעומת זאת, אינו מאושר, וכינתתי דיפק קצת את הכנקים, ולא מאפשר להם להגדיל את נפח האשראי; אז כבר ברור שהריבית הבנקאית תעלה, אותה ריבית ששר-האוצר רוצה להוריד. אתם יכודים שוב לשאול מה יהיה, יהיה מה שיהיה, כדברי השיר, הזרמה תהיה.

פחות כסף במחזור, יותר ריבית בבנקים

מה יהיה? שאלה טובה. זה כמו השא-לות על מזג האוויר באנגליה, אצלנו כרגע שרבי, כבר לא מדברים על ההיטל, משלמים כשמוכרים וזהו. מה שמדאיג את מקורבי הבורסה הוא, הצורך לשחק בינם לבין עצמם ולגלגל מעט, ליתר דיוק מחד צית מהיקף הכספים שלפני ההיטל, זה מה שמדאיג, ובצדק, עכשיו צריך גם להסביר איפה הכסף

נגיד מנדלכאום דופקים את הבנקים

החסר; כל יום חסרים בערך 250 מיליון שקל במחזור היומי של הבורסה. מה קרה ולמה? המשקיעים הקטנים שנהגו לשחק בבורסה, הפסיקו לשחק, חלק מגויים, חלק מחכה לסיום המילחמה וחלק ברח למט"ח. הנה, יש לכם תשובה מלאה למה שקורה.

ויש עוד שאלה, עד מתי? פשוט עד לרגיעה, או כשיחליטו הפלאנגות של פייר ג'זמיל, להקים ממשלה בלבנון, אולי, אפילו שהמחזורים היומיים קטנים, התי נודות במניות גדולות מהרגיל. מיספר המר גיות נשאר כשהיה, אבל אפשרויות הטייר טור לא קטנו, להיפך, גדלו. בפחות כסף אפשר להריץ יותר מהר, אבל מה, יש המססים ויש מחמיצים הודמניות ויש המנצלים אפשרויות, כרגיל, הכל בהיקף יותר קטן.

עוד משה: אם יורים ארידור ימשך להורים כסף שאין לו, או יהיה שמח ב בבורסה, אם יורים כסף שאין לו כרגע, אבל הוא יקח מכיסו ויורים אותו חזרה בתוספת הגונה, גם אז יהיה שמח בבור סה, אולי קצת פחות, אם הוא לא יורים

מאשיכים

לחקור בח-ל-ב

בעיקבות הדברים שכתבתי בשבוע שע בר על אריק לביא, הכתב הכלכלי של הארץ, על שהעתיק דברים משלי הפכס לשלו, קיבלתי ממנו טלפון. לסענתו לא העתיק, אף כי ראה, או שמע על עניין עיסקת חיליב והמנכ"ל שלה בעיתון זה. הוא טוען: "עצם החקירה על-ידי הר שות לניירות ערך החשד לעבירה על חוקהחברות היתה ידיעה שלי. מה שאני עשיתי היה, פוליראס" עד כאן.

הוא אינו מכהיש שאת הידיעה עצמה לקח משבועון זה, ואם כך, או ההגיות המינימלית מחייבת לתת קרדיט לעיתון שממנו נלקחה הידיעה, אבל כפי שכבר טרחו להסביר לי לא פעם, איש לא טרחה להזכיר את העולט הזה כשמדובר בקר דיטים. אני לא רוצה לחנך אף אחד; אבל בפעם הבאה, כשיבואו לסחוב לי ידיעה, ידאגו לאזכר את מקורה. אחרת נצטרך לתבוע שכר-סופרים ממי שסחב וממי ש פירסם. חוץ מזה מגיע לאריק מול טוב על הולדת הבן.

אנכ, השבוע פגשתי את מנהל הרשות לניירות-יערך, מיכאל ארנון, ושאלתי אותו מה נשמע בקשר לחי-ב. הוא השיב: חוקרים, חוקרים. עד מתי ימשיכו לחקור דברים ברורים, שהמיסמכים המתייחסים אליהם נמצאים במקום שניתן להשיגו בקלות? עובדה, אני ראיתי אותם.